

De Saamwerker

Orgaan van de bond
van Christelijke
Gereformeerde
Mannenverenigingen
in Nederland

77ste jaargang
september 2020

Mannenbond
CGK

3

PAGINA IN DIT NUMMER:

- 2 Van de voorzitter
- 3 Meditatie
- 5 Bijbelstudie Amos 5 en 6
- 9 Bijbelstudie Gods weg met koning Josafat
- 12 Brief van de minister-president
- 13 Nieuws uit Veenendaal
- 14 Jaarrekening 2019 / begroting 2020
- 15 Verslag districtsvergadering
- 18 Boekbespreking
- 19 Een lid van de MV vroeg

Colofon

**Uitgave van de Bond van Christelijke
Gereformeerde Mannenverenigingen
in Nederland**

Internet: www.mannenbond-cgk.nl

Verschijnt 4x per jaar

Volgende uitgave D.V. medio december

Commissie van redactie

A. Kok, Veenendaal
ds. C.J. Droger, Vlaardingen

Redactieadres

A. Kok
Regentesselaan 66
3905 GX Veenendaal
telefoon: 0318-529646
akok@kliksafe.nl

Secretariaat

A. Kok
Regentesselaan 66
3905 GX Veenendaal
telefoon 0318-529646
e-mail: administratie@mannenbond-cgk.nl
(voor boekrecensies, ledenadministratie e.d.)

Abonnement

Leden € 15,- per jaar
Niet-leden € 20,- per jaar
Losse nummers € 5,- per exemplaar
Postgiro NL23INGB0000992401 t.n.v.
Bond van Chr. Geref. M.V. te Zeist

© Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen
in Nederland

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag
worden openbaar gemaakt of verveelvoudigd, opgeslagen
in een geautomatiseerd gegevensbestand of uitgezonden,
hetzij elektronisch, mechanisch door middel van fotokopie,
microfilm, opname of op welke wijze dan ook, zonder voor-
afgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende op
het auteursrecht.

Van de voorzitter

Dit nummer van De Saamwerker verschijnt aan het begin van een nieuw kerkelijk seizoen. Van harte hebben we allemaal gehoopt dat we dan weer kerk zouden kunnen zijn zoals we dat jarenlang waren, maar we weten intussen beter. We bevinden ons nog steeds in de coronacrisis en hoewel het aantal besmettingen de laatste weken in ons land gelukkig stabiel blijft, is de crisis nog niet voorbij. Een tweede golf besmettingen zou zich zomaar kunnen aandienen en dan staan we weer voor grote problemen. Vandaar dat we nog steeds te maken hebben met allerlei maatregelen van de overheid en die hebben ook verstrekkende gevolgen voor het gemeentelijke leven.

Ik hoop dat het voor uw mannenvereniging mogelijk is om in het nieuwe seizoen samen te komen. Wellicht dat oudere broeders ervoor kiezen om voorlopig de vergaderingen niet bij te wonen. De opstelling van de tafels en de stoelen zal misschien aangepast moeten worden of u moet misschien in plaats van in een zaal van de kerk in de kerkzaal samenkomen. Ik kan me ook voorstellen dat u voorlopig afziet van het samenkomen als mannenvereniging, zeker als de meeste leden tot de risicogroep behoren.

Mocht uw vereniging wel gaan samenkomen, - en daar wil ik graag voor pleiten -, dan wens ik u gezegende avonden in het nieuwe seizoen toe. Juist nu hebben we elkaar nodig en is het goed om elkaar rondom het Woord van God te ontmoeten. Dan kunnen we gelijk met elkaar nadenken over de vraag: wat heeft de HEERE met deze crisis ons te zeggen?

Een liefdevolle groet, broeders!
Ds. C.J. Droger

Geschiedenisles voor het heden

ds. F.W. van der Rhee

‘... want de schepping is aan de zinloosheid onderworpen, niet vrijwillig, maar door hem die haar daaraan onderworpen heeft, in de hoop dat ook de schepping zelf zal bevrijd worden van de slavernij van het verderf om te komen tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen van God.’ (Rom. 8:20-21)

Het wordt dit jaar vaak opgemerkt en is inmiddels bijna een cliché: we leven in bijzondere tijden. Wie na de oorlog geboren is, is opgegroeid met het onbewuste idee dat de geschiedenis aan ons voorbij gaat. Wat in geschiedenisboeken wordt opgeschreven, dat speelde zich de laatste 75 jaar af in het buitenland. In Amerika, Afghanistan, Israël, Syrië, Irak. Op de Balkan of de Noordpool. Maar niet bij ons, in Nederland.

Natuurlijk: we waren in 2014 geschokt door de MH17-ramp. Nederlandse militairen waren betrokken bij de conflicten in de wereld. De beurskrach van 1987 en de bankencrisis lieten ons ook niet onberoerd. Maar het raakte ons als volk in zijn geheel toch niet.

Tot nu. Vanwege de snelle verspreiding van het gevaarlijke coronavirus moest en moet de overheid drastische maatregelen nemen. Maatregelen die maakten dat we veelal sociaal geïsoleerd waren. Kwetsbare groepen als ouderen, gehandicapten, mensen die in een instelling wonen, kinderen die in de knel zitten, etc. raakte het diep. Bedrijven zijn benauwd voor de economische gevolgen, die direct ook hun werknemers kunnen treffen. Maar ook in gezinnen was

het aanpoten: kinderen die thuisonderwijs kregen, terwijl (soms beide) ouders vanuit huis moesten werken. Het gaf een zware belasting.

We leven momenteel midden in de geschiedenis. Dit keer is het ons niet voorbij gegaan. Uiteraard hopen en bidden we dat spoedig het virus verder zal worden ingedamd en het normale leven weer zijn loop zal nemen. Alhoewel... het zou niet verkeerd zijn als het niet meer normaal gevonden wordt. Want wat is eigenlijk ‘normaal’? Deze crisis leert ons opnieuw afhankelijkheid. Mocht er nog enig overenthousiast optimisme bestaan over een maakbare samenleving en een leven dat vanaf conceptie tot aan sterven kan worden beheerst en bestuurd, dan lijkt me nu de tijd wel gekomen daar afscheid van te nemen. Eén virusinfectie en heel ons dagelijks leven staat op z’n kop.

Het zou een goede, geestelijke vrucht zijn van alles wat momenteel gebeurt, wanneer we als land en volk tot inkeer zouden komen en de Heere zouden gaan zoeken en dienen, nu we zo duidelijk merken dat volken en mensen niet meer zijn dan een druppel aan een emmer en een stofje op de weegschaal (Jes. 40:15).

Maar ik ben bang. Niet voor het coronavirus, want ons leven ligt in Gods hand. Ook een coronavirus kan eenieder die door geloof verbonden is aan Christus niet scheiden van de liefde van God. Wat dat betreft had het zo in de opsomming van Paulus in Romeinen 8 kunnen staan.

Ik ben echter bang dat als in juni het leven weer zijn loop neemt, we de lessen van deze tijd weer snel vergeten zijn. Onze herinnering is veelal kort en de verleiding van onze voorspoed en rijkdom is buitengewoon sterk. Het maakt dat we ons zo weer onaantastbaar wanen en we onszelf weer koningen en koninginnen achten van ons bestaan.

Hoe valt dat te voorkomen? Er is maar één manier en dat is (blijven) zien op Christus. Of preciezer: zien op de lijdende Christus. Het coronavirus brak uit in de lijdenstijd. De tijd waarin we in de prediking hebben stilgestaan bij Christus' weg naar het kruis en bij de betekenis van Zijn lijden en sterven. Zijn lichaam werd verbroken en Zijn bloed werd vergoten. Zo nam Hij de straf op onze zonden op Zich. Hij droeg de vloek die over de schepping ligt en waaraan alles en iedereen onderworpen is. Het is de vloek waar Paulus over schrijft in Romeinen 8:20-21: 'want de schepping is aan de zinloosheid onderworpen, niet vrijwillig, maar door hem die haar daaraan onderworpen heeft, in de hoop dat ook de schepping zelf zal bevrijd worden van de slavernij van het verderf om te komen tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen van God.'

In Christus' lijden en sterven zien we deze vloek terug. Hij wordt gebonden als een slaaf. Hij wordt weggevoerd naar het kruishout van Golgotha en sterft daar een vervloekte dood (Gal.3:13). Maar Hij is niet het zoveelste slachtoffer van hoe ons bestaan nou eenmaal is: een bestaan waarin telkens weer vreselijke dingen gebeuren. Ook al liet Hij zich gewillig wegvoeren en verzette Hij zich niet, Hij was geen willoos en machteloos slachtoffer. Jezus is gestorven als Koning. Hij was 'in control'. Hij liet zich kruisigen, want zo was het de wil van

Zijn Vader. Zo gaf Hij zichzelf als een zoenoffer tot bevrijding van zondaren.

En daarom gaat Christus' kruisiging ook gepaard met hoop. Hoop dat de hele schepping bevrijd zal worden van deze slavernij van het verderf en zal komen tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen van God. Christus is immers niet in het graf gebleven, maar Hij is opgestaan! Hij heeft de kluisters van de dood verbroken. Hij leeft en regeert tot in eeuwigheid. Door te zien op deze gekruisigde en opgestane Christus kunnen we voorkomen dat we, als de coronacrisis voorbij zal gaan, al te snel weer vervallen in ons oude denken. Dat denken waarin we koningen en koninginnen worden van ons eigen leven. Dan moet alles en iedereen ons dienen en bijdragen aan onze welvaart en rijkdom, willen we het zinvol achten.

Jezus' sterven leert ons echter onze kleinheid en verlorenheid. Zijn opstanding doet ons opnieuw geboren worden tot een levende hoop (1 Petr.1:3). Een hoop die je niet alleen voor jezelf mag hebben, maar ook voor anderen. Laten we bidden dat Nederland en allen die bij God vandaan raakten en Hem niet kennen in waarheid, hun ogen zullen slaan op Christus.

Wie op Hem ziet, houdt de geschiedenisles van vandaag vast voor de toekomst. En wie deze les van eigen verlorenheid en genadige verlossing door Christus vasthoudt, leeft een toekomst tegemoet vol van heerlijkheid en glorie!

De woorden aan het slot van Amos 4 klonken als een bazuinstoot: 'HEERE is Zijn Naam!' Met deze God heeft het volk te maken. Het volk krijgt met God te maken omdat Hij heel wat met hen te stellen heeft. Gods spreken werd niet opgemerkt of werd genegeerd. Daarom moet Amos het volk nu oproepen om zich voor te bereiden op Gods vernietigend oordeel. Het is dit oordeel dat in Amos 5 en 6 verder uitgewerkt wordt. Dit gedeelte is in drie samenhangende stukken te verdelen:

Amos 5:1-17

Genade voor een rest (vers 3 en 15b)

Amos 5:18-27

Het eerste wee: geen genade meer (vers 20)

Amos 6:1-14

Het tweede wee: geen rest meer (vers 9)

Er zijn maar weinig bladzijden in de Bijbel waar het oordeel van God zo donker wordt voorgesteld en aangekondigd als in deze woorden. We ontmoeten hier God Die ijvert voor de eer van Zijn Naam. Iets van het gewicht van Gods oordeel wordt voelbaar.

In dit artikel wordt (meest op hoofdlijnen) uitleg gegeven bij deze donkere onheilsboodschap. De gespreksvragen zijn weer bedoeld als handvat voor de verwerking en toepassing van deze Bijbelstudie.

Genade voor een kleine rest

De eerste 17 verzen van Amos 5 hebben een zogenoemde chiasmische opbouw. Dat wil zeggen dat de beginwoorden terugkeren in het slot, de woorden net vóór het slot aansluiten bij de woorden net na de opening,

enz. Dat kan als volgt in een schema worden weergegeven:

A	Vers 1-2	De rouwklacht
B	Vers 3	Het oordeel
C	Vers 4-6	Laatste kans
D	Vers 7	De zonden
E	Vers 8	Gods macht
F	Vers 8 (slot)	'HEERE is Zijn Naam!'
E'	Vers 9	Gods macht
D'	Vers 10-13	De zonden
C'	Vers 14-15a	Laatste kans
B'	Vers 15b	Het oordeel
A'	Vers 16-17	De rouwklacht

Een tekst met een chiasmische opbouw laat zich het beste vanuit het midden lezen (de letter F). Dat is hier de klemmende zelfopenbaring van God. Hij laat weten Wie Hij is. 'HEERE is Zijn Naam!' Het gaat om Hem en het volk heeft met Hem te doen. Hij is de God van Israël. Maar zij dienen en eren Hem niet als hun God. Het volk wordt herinnerd aan Gods macht (E-E'). Hij scheidt en Hij vernietigt. Niets is tegen Zijn macht bestand. God laat vervolgens Zijn aanklacht tegen het volk horen (D-D'). De dreiging van het komende oordeel klinkt bij de aanklacht al door (vers 11 en 13). Zelfs de meest verstandige man weet niets meer te zeggen bij het zien van zoveel kwaad onder het volk. En evengoed zal hij geen woorden hebben als hij straks ziet hoe zwaar Gods oordeel is. Toch is de HEERE nog uiterst traag tot toorn (C-C'). Hij roept op tot bekering.

Bekering betekent loslaten van eigenwillige godsdienst. Die bestond onder andere uit

bedevaarten naar Bethel, Gilgal en Berseba. Plaatsen die herinnerden aan Gods zorg en leiding. Was in Bethel niet een poort naar de hemel (Gen.28:17)? En was in Gilgal niet alle smaad van het slavenbestaan in Egypte afgevallen (Joz.5:9)? En Berseba was natuurlijk de stad die herinnerde aan vrede met de buurvolken (Gen.21:32-33; 26:33). Toch kon het vertrouwen op deze steden het volk geen veiligheid of bescherming bieden. Alleen terugkeer naar God en gehoorzamen aan Zijn geboden kan Gods straf laten afwenden.

Maar de HEERE voorziet dat er geen bekering zal komen; het oordeel is daarom onafwendbaar (B-B'). Het volk zal gedecimeerd worden. Het tiende deel van Jozef - dat is het tienstammenrijk - dat het overleeft, mag hopen op Gods genade; maar niet zonder bekering! Wanneer Gods oordeel gekomen is, rest er voor het overblijfsel niets anders dan een rouwklacht (A-A').

Het eerste wee: geen genade meer

Het tweede deel van Amos 5 begint met een 'wee'. Het is een inleidende uitroep zoals vaker bij oordeelsprofetieën. Het oordeel wordt aangezegd door een nieuwe, negatieve invulling te geven aan een begrip dat tot nog toe een positieve klank had bij het volk: de dag des HEEREN. Daarmee wordt niet de rustdag bedoeld, maar Gods oordeelsdag. Het volk verwachtte deze dag als een bevrijdingsdag. Gods oordeel zou dan gaan over alle vijanden en voor Israël zou een heilstijd aanbreken. Amos moet nu profeteren dat Israël zélf als een van Gods vijanden zal worden behandeld (vers 18-20). Geen sprankje licht of hoop blijft er over. Veelzeggend is de vergelijking van vers 19a met Hosea 13:8. In Hosea's profetie is het God Zelf Die Zijn volk verscheurt zoals als een beer of leeuw zijn prooi verscheurt.

De reden voor deze totale duisternis wordt in vers 21-26 nog een keer uitgebreid verwoord. Het is aangrijpend dat de mensen nog zoveel rust vonden in hun godsdienstige verrichtingen en verplichtingen, terwijl het voor God een gruwel was. Na het 'laat Mij niet ruiken (21), niet zien (22), niet horen (23) geeft God in vers 24 aan hoe Hij wèl gediend moet worden. Recht en gerechtigheid horen als een altijd stromende beek aanwezig te zijn. Dit klinkt als een aanklacht: bij u is dit niet het geval (zie ook Amos 5:7)! Een andere vertaalmogelijkheid van vers 24 is dat God hier al Zijn oordeel laat horen. De vertaling luidt dan: 'Maar [Gods oordelend] recht zal daarheen stromen (SV: wentelen)'. Zie ook kanttekeningen SV.¹

In vers 25 verwijst Amos terug naar de woestijntijd. Toen was het volk ook al zo ongehoorzaam. Net zomin als toen, dienen de Israëlieten in de tijd van Amos de HEERE. Vers 26 maakt dat concreet. De vertaling is overigens moeilijk. De SV vertaalt "de tent [Hebr. 'sikkut'] van uw Melech", de HSV vertaalt "Sikkut, uw koning [Hebr. 'melech']". We kunnen het beste Sikkut als naam van een afgod lezen. Samen met de tweede afgod die genoemd wordt, Kewan [SV: Kijun], gaat het om twee Assyrische afgoden. In het Hebreeuws enigszins verbasterd opgeschreven, zodat Gods afschuw van deze afgoden in de namen doorklinkt.² Beide afgodsbeelden werden in processies rondgedragen en vereerd. Heidendom ten top in Israël.

Het eerste wee eindigt met de aanzegging van het oordeel zoals het later ook gekomen is: de totale wegvoering van het tienstammenrijk door de Assyriërs. Nogmaals wijst Amos erop in Wiens opdracht hij profeteert: HEERE is Zijn Naam!

Het tweede wee: geen rest meer

Het tweede wee klinkt. We moeten opmerken dat Amos nu ook de hand in eigen boezem steekt. Hij richt namelijk zijn woorden niet alleen tot het tienstammenrijk (Samaria), maar ook tot het tweestammenrijk (Sion). De rijken leven onbezorgd; zij menen dat hen geen kwaad zal overkomen. Amos spreekt ze aan overeenkomstig hoe zij zichzelf zagen. Ze vonden zich de beroemdsten [SV: voornaamsten]. Ja, meer dan dat: de beroemdsten van de voornaamsten [SV: eerstelingen]. Sterker nog: de beroemdsten van de voornaamsten van de volken. Amos roept deze trotse mensen op het lot van drie machtige steden te bekijken (vers 2). Ze zijn allemaal verwoest. De boodschap is: zo zal het ook met Samaria en Sion gaan. Maar de gedachte van de rijke is (vers 3): 'Het zal mijn tijd nog wel duren.' Vervolgens wordt een ontluisterend beeld van hun overdadige leven getekend (vers 4-6). Het is een rijkdom van de elite die zich niet druk maakt om het volk. Daarom is het oordeel definitief (vers 7).

Vers 8 tot en met 11 geven een beeld van de totale verwoesting. Alle inwoners van de stad en alle rijkdommen zullen in handen van de vijand vallen (vers 8). Alle huizen worden verwoest (vers 11). Niemand ontkomt (vers 9). In Amos 5:3 sprak de HEERE nog over een rest van tien mannen. Maar ook de laatste tien komen om. In vers 10 (een moeilijk vers om te vertalen) komen twee mannen langs. Een bloedverwant en begrafenisondernemer. Maar door de veelheid aan verslagenen kan er niet eens een waardige begrafenis worden geregeld. De lichamen worden verbrand. In de doodse stilte van het oordeel durven die twee de Naam van de HEERE niet eens te noemen, bang dat zij zelf ook nog zullen omkomen (verg. Amos 8:3b).

De twee vragen aan het begin van vers 12 geven de dwaasheid van een ruiter of boer aan. Net zo dwaas is de elite in het twee- en tienstammenrijk die recht en gerechtigheid ver van zich hebben weggedaan. Het zal blijken dat ze met al hun rijkdom blij waren met 'niets' en dat hun roem op hun macht ijdel was (vers 13). Want een vijandig volk zal heel Israël, van Hamath in het noorden tot het beekdal in het zuiden, onder de voet lopen (vers 14). Heel het gebied dat in de tijd van Amos onder gezag van koning Jerobeam stond, zal in handen vallen van een vijand (verg. 2Kon.14:25).

De HEERE heeft gesproken!

¹ In Handelingen 7:42b-43 citeert Stefanus de Griekse vertaling van Amos 5:25-27. Dat citaat wordt voorafgegaan met de vermelding dat God Zijn volk oordeelt (Hand.7:42a). Dat benadrukt de mogelijkheid om Amos 5:24 ook als een oordeel van God te lezen. Een oordeel dat onderbouwt wordt in de volgende verzen.

² De Griekse tekst (de Septuaginta) van Amos in Hand.7 is een wat vrijere vertaling van het Hebreeuws. De namen van de goden zijn anders en in plaats van Damascus wordt Babylonië genoemd. Wellicht omdat de vertalers van de Septuaginta terugzagen op hoe het, na de ondergang van het tienstammenrijk, met het tweestammenrijk is verlopen.

Gespreksvragen

1. Veel Israëlieten verwachtten God te vinden op plaatsen waar Hij niet te vinden was (Amos 5:5), ook al waren het plaatsen waar God in het verleden gesproken had. Aan wat voor dierbare herinneringen klampen wij ons mogelijk ten onrechte vast (persoonlijk, in eigen kerkverband, in kerkelijk Nederland) als ‘bewijs’ dat God ook nu nog met ons is?
2. Heel kerkelijk Nederland is door de coronacrisis opgeschud. Wat zou God van onze kerkdiensten vinden? Voor en na de crisis? Hebben de woorden van Amos 5:21-23 ons hierin iets te zeggen? Wat maakt het verschil of onze erediensten voor God aangenaam zijn, of niet?
3. Voor velen in Israël was de godsdienst een verdienstelijk werk geworden. Omdat God nu bij hen in het krijt stond, moest Hij Zijn volk wel beschermen. Dat dacht men en daarom waren ze gerust (Amos 6:1). Is dit herkenbaar voor u? In welke mate bent u tevreden over uw bidden, Bijbellezen, kerkgang en dienstbetoon?
4. Amos' profetie over Gods voorgenomen oordeel over heel het volk laat zien dat God niet afhankelijk is van een rest uit het volk (Amos 6:9) om in later eeuwen Zijn heil in Christus Jezus te laten komen. Wanneer God reddend komt, is het 100% Zijn werk. Net zomin als toen is God nu afhankelijk van mensen om Zijn Koninkrijk te laten komen. Wat zegt dat over hoe wij (persoonlijk en als kerk) onze taak en plaats op aarde hebben te vervullen?
5. Een boer die op rotsen ploegt is dwaas (Amos.6:12). Geldt dat figuurlijk (ploegen op rotsen) ook niet van de prediking van Amos? En van de prediking gericht aan ons? Waarom doet God dat dan toch?

Gods weg met koning Josafat

2 Kron.17

Als we het over Josafat willen hebben, dan gaat het over de vierde koning van het tweestammenrijk Juda. Vóór hem waren Rehabeam, Abia en zijn vader Asa koning over Juda. Onder Rehabeam vond de scheuring plaats van Israël. Over het ongedeelde Israël waren Saul, David en Salomo koning. Door de plaats van de tempel te Jeruzalem was Juda heel belangrijk voor het godsdienstige leven. Het is begrijpelijk dat er vaak conflicten waren tussen deze twee volken. Ook gebeurde het dat Juda en haar koningen beïnvloed werden door Israël en haar afwijken van het dienen van de ware God.

Josafat's naam betekent "Jahwe richt" en die naam heeft hij met ere gedragen. Hij was 35 jaar toen hij koning werd en hij regeerde 25 jaar te Jeruzalem. (1 Kon. 22:42). De HEERE heeft ieder een bepaalde tijd toegemeten. Dan is het wel de vraag hoe we met die tijd omgaan. In vers 3 staan geweldige woorden: En de HEERE was met Josafat. Dat is de meest eervolle vermelding die iemand kan krijgen. In zijn tijd regeerde Achab over Israël, waar in die tijd de Baäls geïntroduceerd werden.

1. De HEERE was met Josafat. (3a)

Waarin kwam dat uit bij Josafat? We lezen positieve punten: a) **hij wandelde** in de wegen van zijn vader David (,3a). Maar ook ten dele in die van zijn vader Asa (vs.4). 1 Kon. 22:43) maar niet in alles want die week aan het einde van zijn leven daarvan af. (2 Kron.16:7) Wel wat het goede betreft (2 Kon. 22:43). De kroniekerschrijver deelt ons mee dat Josafat zich in hoofd-

Ds. A.K. Wallet

zaak verbonden wist met de grote koning David. De man naar Gods hart was zijn voorbeeld. b) Hij **zocht de God** van zijn vader. Het was maar niet wat namaak, maar het was voor hem een levende zaak om God te kennen. Hij zocht maar niet David of Asa, maar hun God. c) Verder was hij qua leidinggeven **up-to-date**. Hij versterkte de steden vs.2, ook ter verdediging. d) Hij was **vastberaden** (Verhief zich) in de wegen van de HEERE vs.6. De kanttekenaren van SV: 'Hij hield het voor zijn hoogste eer om in de wegen van de HEERE te gaan'.

Naast deze positieve punten, zijn er ook ingrijpende veranderingen. a) Hij zocht de **Baäls niet**. Die vruchtbaarheidsgoden hadden veel zuigkracht onder het volk. Trouwe koningen brachten ook hervormingen tot stand op godsdienstig terrein. Het is een 'nee-zeggen' tegen alles wat van de HEERE afvoert. Het vraagt om radicaal te zijn. Ook moest Josafat een **duidelijk beleid** voeren tegen een samen gaan met Israël(4b), opdat er een groot gevaar was om mee te gaan doen met de afval van Israël van het ware geloof. Daarin was hij eerder radicaler dan later in zijn regering. Ook de **hoogten en bossen** waar ook culturele ontucht (1 Kon. 22:47) bedreven werd, werden uit Juda verwijderd vs.6. Al viel dat nog niet zo mee, zie 2 Kron. 20:33. De traditie was sterk.

2. Geloofsonderwijs

Omdat er veel onkunde was onder het volk met betrekking tot het dienen van God, gaf hij impulsen aan het onderwijs (vs7-9).

Hij wist ook dat het niet genoeg was om alleen de afgodendienst te bestrijden, maar dat er ook in de rechte kennis van Gods wet moest onderwezen worden. Met 'nee-zeggen' alleen blijft alles leeg, er moet wat voor in de plaats komen, waardoor hart en leven vervuld zouden worden met de vreze Gods. Denk aan wat er staat in Hosea: Mijn volk is uitgeroeid, omdat het geen kennis heeft (4:6). En: leer de jongeren de eerste beginselen naar de eis van Zijn weg, als hij ook oud geworden zal zijn, zal hij daarvan niet afwijken. (Spr. 22:6)

Zo nam Josafat het onderwijs krachtig ter hand. (vs.7-9). Hoewel allereerst elk gezin verplicht is de wet van God te houden en voor- en na te leven, zo was het nodig, door zoveel nalatigheid, dat Josafat mensen op pad stuurde om het volk te onderwijzen. In het derde jaar van zijn regering neemt hij dit werk ter hand. Niet minder dan 16 mannen zullen deze taak uitvoeren. Zie ook Lev. 10:1; Deut. 33:10. Het waren 5 vorsten en negen levieten en twee priesters. Het eigenlijke werk zal wel door de levieten en de priesters gedaan zijn, maar de oversten moesten ervoor zorgen dat dat het volk dit onderwijs ook metterdaad volgde. Het was een koninklijk bevel. (Zie ook 2 Kron. 19:4)

Wat nemen zij mee? Het was het wetboek dat door God gegeven was. Verschillende verklaringen denken hier aan het boek Deuteronomium of het Bondsboek, Ex. 20:23 - 23:19. Men ging geen neutraal onderwijs geven, maar wat de HEERE Zelf geboden had. De vreze des HEEREN is het beginsel van alle wijsheid. Josafat liet het niet bij het onderwijs geven, maar eiste ook de handhaving van Gods wet. Vandaar ook de vorsten als de handhavers van de wet, die erbij tegenwoordig waren. Er was geen vrijblijvendheid. Dat is er trouwens nooit als het gaat om de dienst van de HEERE.

3. De zegen van de HEERE

De reformatie die onder de regering van Josafat plaats vond, had een geweldige uitwerking. Het droeg veel vrucht. God neigt de harten tot een geestelijke opwekking. In vers 5 lezen we dat heel het volk geschenken bracht bij Josafat, die nodig waren tot het besturen van het land. Er was een heilig enthousiasme. Men had er alles voor over dat de dienst van de HEERE nagekomen en nageleefd werd. Er wordt ervaren dat de gunst van de HEERE meer sterkt dan het beste eten. Men ervaart dat het goed is om de HEERE te dienen.

Tot zelfs in de landen rondom Juda werd gemerkt dat de God van Israël wonderen deed. Er staat dat er grote vrees (verschrikking) van de HEERE op hen was. Dat is toch heel wonderlijk. Waar dicht bij de HEERE geleefd wordt gaat er ook iets van de heiligheid van God uit. Dit is een volk dat door de HEERE gezegend wordt en gehoord.

Zelfs kwamen er geschenken uit het land van de Filistijnen en veel bijdragen van vee van Arabieren. Uit dit alles blijkt dat men in goede harmonie met Juda wilde leven. Zij hielpen in feite Josafat mee om te regeren. Vanaf vers 12 wordt de grootheid en kracht van het rijk onder Josafat genoemd. De steden werden versterkt en velen dienden als kloeke helden. De zegen van de HEERE was overal merkbaar. Eén naam wordt even apart genoemd, een zekere Amasia. Van hem staat dat hij zich vrijwillig aan de HEERE overgegeven had. Dat was dus wel heel opmerkelijk. Men had het blijkbaar niet verwacht. Maar als de HEERE in het leven werkt dan is het dienen geen dwang maar een vrijwillig werk.

Gespreksvragen

1. We weten dat de HEERE onze tijdsduur bepaalt. Geeft dat ons rust om onze levensduur bij Hem veilig te weten? Josafat had een taak in zijn leven die alles te maken had met het koninkrijk van God. Zien wij ook een taak die God ons heeft toevertrouwd om zo dienstbaar te zijn voor kerk en samenleving?
2. Josafat ging op zoek naar wat in het leven van zijn voorouder David belangrijk was voor hem om zijn taak uit te oefenen in overeenstemming met Gods wil. Zijn er vandaag ook mensen uit het verleden die u inspireren om als christen te leven? Kan er ook het gevaar van conservatisme zijn om alles uit het verleden te verheerlijken, alleen omdat het oud is?
3. Zal een juiste Bijbelse invulling van ons leven ook strijd meebrengen met de Baäls van onze tijd? Welke zou u kunnen noemen?
4. Zien wij ook dat we waakzaam dienen te zijn als het gaat om de invulling van het christelijk onderwijs? Zijn wij daarin actief genoeg? Wat zijn de meningen hierover?
5. De hervorming onder Josafat dwong respect af in het land. Het gaf een verlangen om in de wegen van de HEERE te wandelen. Geeft een Schriftgetrouwe prediking (wat is dat?) ook nu vrucht in de gemeente en daar buiten?
6. Wat trok andere volkeren vooral aan in de verandering in Juda? Was het de Bijbelse visie op de wet of de veranderde levensstijl? Is het 'of-of? Kan het ook' en-en' zijn? Wat staat voorop?

MINISTER-PRESIDENT

Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenvereniging
Ds. C.J. Droger en de heer A. Kok
Regentesselaan 66
3905 GX VEENENDAAL

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl
T 070 356 44 50

Onze referentie
4035653

Datum 19 december 2019

Geachte heren Droger en Kok,

Hartelijk dank voor uw brief en uw woorden van steun en bemoediging. Weet dat ik – en de andere leden van het kabinet – dit zeer waarderen. Ook ben ik erkentelijk voor de politieke en maatschappelijke betrokkenheid van uw organisatie. Zoals u schrijft had de Synode van Dordrecht grote betekenis voor onder meer de landspolitiek in de Republiek. Het kabinet regeert nu met het besef dat de democratie en het landsbestuur gebaat zijn bij de betrokkenheid en medeverantwoordelijkheid van anderen. Met die energie wil het kabinet samenwerken met alle partners om dit prachtige land nog beter te maken voor iedereen.

Met vriendelijke groet,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken

Mark Rutte

Inmiddels is het alweer eind augustus. De tijd gaat snel. Wat is er in de achterliggende tijd veel gebeurd. Wat is er veel gesproken over de tijd, die we nu allemaal meemaken. Het Corona-virus heeft om zich heen gegrepen en is nog niet voorbij. Er zijn er onder u die het van zeer nabij hebben meegemaakt. We hebben allemaal gemerkt dat we nietige, kleine mensen zijn. De Heere laat duidelijk zien dat Hij het is, Die regeert! We zijn allen van Hem afhankelijk. Onze tijden zijn in Zijn Hand.

In het voorjaar kwam het verenigingsleven heel plotseling stil te liggen. Inmiddels hebben de besturen weer voorbereidingen gemaakt voor het nieuwe seizoen. Dat vraagt nu extra inzet vanwege de coronamaatregelen. Hopelijk lukt het om als Mannenvereniging samen te vergaderen. Wat is het goed en leerzaam om als mannen samen bezig te zijn met Gods Woord. Om in elkaars hart te kijken en van elkaar te leren. Moeilijkheden met elkaar te delen, met elkaar te bidden tot de levende God! Gezegende avonden toegewenst!

Zoals u weet is de Bondsdag van 10 oktober 2020 verzet naar D.V. 9 oktober 2021. Het bestuur heeft hierover uitvoerig nagedacht. Is het verantwoord om onder de huidige coronaomstandigheden bij elkaar te komen. Een groot deel van onze bezoekers is boven de zeventig en behoort tot de risicogroep. We hebben te maken met de anderhalve meter maatregel. Wat komt er terecht van een ontmoeting met elkaar? Samen eten gaat ook niet.

Kortom, het bestuur is gegaan voor een maximale veiligheid. Met pijn in het hart kwamen we, als bestuur, tot deze beslissing.

We hebben ook begrepen dat de zgn. 'Themadagen' ook niet zullen worden gehouden. Het doet allemaal heel vreemd aan.

Tijdens de laatste bestuursvergadering heeft het bestuur besloten om voortaan tijdens bondsdagen, bestuursvergaderingen en in De Saamwerker gebruik te maken van de Herziene Statenvertaling. De meeste verenigingen hanteren tijdens hun verenigingsavonden de HSV al verschillende jaren.

Verder zijn we blij dat ds. A.K. Wallet een vijfdelige serie Bijbelstudies heeft geschreven over het leven van koning Josafat.

Het bestuur wenst u allen Gods zegen, troost en ondersteuning toe.

Namens het bestuur, een hartelijke groet
A. Kok, secretaris

*Datum inleveren kopij voor
De Saamwerker nummer 4 D.V.
uiterlijk zaterdag 14 november*

Jaarrekening 2019 / begroting 2020

Mannenbond CGK

Broeders,

Omdat we dit jaar geen ledenvergadering hebben, is de jaarrekening in De Saamwerker geplaatst. Verder kunnen wij u mededelen dat de Jaarrekeningen 2018 en 2019 door de broeders Baarda en Bobeldijk

(leden van de mannenver. te Zeist) zijn goedgekeurd en getekend.

S.J. Roos, penningmeester Chr. Geref.
Mannenbond

UITGAVEN 2019 omschrijving	werkelijke uitgaven 2018 in €	werkelijke uitgaven 2019 in €	begroting uitgaven 2020 in €
bondsblad druk- en verzendkosten	5.676,30	5.864,20	5.900,00
adm. Bondsblad en scribenten	476,25	603,75	600,00
vergader- en reiskosten bestuur	448,00	624,70	500,00
secretariaatskosten	0,00	0,00	0,00
kosten bondsdag- en ledenmiddag	574,00	333,97	350,00
diversen	249,00	64,50	100,00
Totaal	7.423,55	7.491,12	7.450,00

INKOMSTEN 2019 omschrijving	werkelijke inkomsten 2018 in €	werkelijke inkomsten 2019 in €	begroting inkomsten 2020 in €
contributies	7.972,50	7.917,50	7.400,00
kollekten en giften	765,00	281,11	200,00
vooruitbetaalde contributie	0,00	0,00	pm
rente / (kosten)	(114,33)	(138,79)	(150,00)
nadelig / voordelig saldo	(1.199,62)	(568,70)	0,00
Totaal	7.423,55	7.491,12	7.450,00

Saldi per	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019
ING NL23INGB0000992401	123,36	22,98	141,68
Spaarrek. NL23INGB0000992401	2.500,00	3.800,00	4.250,00
Saldo Totaal	2.623,36	3.822,98	4.391,68
(nadelig) / voordelig saldo	(524,86)	1.199,62	568,70

Totaal aantal verenigingen	34	491
verenigingen die nog niet hebben betaald	0	0

Zicht van Petrus en Johannes op Jezus vanuit de Schriften

J. Jansen

Aan het begin van de avond lezen we Joh. 1 : 1 – 18 en zingen we Ps. 89 : 1 en 12. De vervangend voorzitter (WJ vd Os) opent de vergadering met enkele inleidende woorden. Vervolgens houdt ds. Wijnsma zijn inleiding.

Het is een interessant en breed onderwerp. De tijd laat alleen maar toe om in hoofdlijnen te schetsen wat de visie van Petrus en Johannes was op Jezus. We zullen letten op de evangeliën van Johannes en Marcus en de brieven van de 2 apostelen. En daarnaast zullen we ook enkele lijnen naar het Oude Testament trekken en letten of er nog relatie is naar andere boeken van het Nieuwe Testament en een enkele toepassing maken voor ons bijbel lezen.

Wat was de band van Petrus en Johannes met Jezus? Allebei waren ze vissers uit Galilea. Samen met Jacobus waren ze aanwezig bij een aantal speciale gebeurtenissen, namelijk de opwekking van het dochtertje van Jaïrus, de verheerlijking op de berg en het gebed van Jezus in Gethsemané. Volgens Paulus (Gal 2 : 19) waren Petrus en Johannes steunpilaren van de gemeente.

Als we beginnen bij Petrus kijken we eerst naar het evangelie van Marcus. Want daarin is duidelijk de invloed van Petrus te zien: Marcus is de vertolker toen Petrus in Rome het evangelie verkondigde.

Het Marcus evangelie is beknopt, geeft de hoofdlijnen weer en is samenvattend. Marcus kende Petrus (Hand. 12 : 2) en hij had een groot huis. Petrus noemde Marcus

zijn zoon (1 Petr. 5 : 13). Ze hadden een geestelijke band en dat is in het evangelie terug te zien.

Marcus is zelf ook ooggetuige. Want bij de gevangenneming van Jezus noemt hij een jonge man (Marc. 14 : 4). Hij geeft de kern van het evangelie weer. Zijn woorden zijn geïnspireerd door de Geest. Maar de mensen worden ook zelf ingeschakeld. De Zoon des mensen is gekomen om te dienen en zijn leven te geven (Marc. 10 : 45). In de discussie over wie de meeste is, zegt Jezus, dat Hij dat is die dient. De Koning is gekomen om te dienen. Jezus is ook een voorbeeld in het opofferen. Dat mogen wij ook doen in de dienst.

Jezus is dienend (hoofdstukken 1 – 10) en opofferend (hoofdstukken 11 – 16). Het onderwijs en gelijkenissen komen veel minder aan de orde van bij b.v. Mattheus. Het Marcus boek is het evangelie van de daad! Dat is troostend voor de mensen in Rome. Terstond/meteen gaat Jezus aan het werk. We zien ook de lijdende Knecht, conform het bijbelboek Jesaja (m.n. hoofdstuk 53). Jezus is de Dienaar van de Vader. Maar Hij is niet machteloos, maar met macht en gezag. In Marcus 8 : 29 lezen we de belijdenis van Petrus heel kort: Hij is de Christus. In dit evangelie valt de bescheidenheid van Petrus op. De zonde en fouten worden wel genoemd maar niet de grote daden.

Petrus heeft 2 brieven geschreven. Daar zie je de groei in het leven van Petrus. In 1 Petrus 2 : 21 zien we Jezus als Voorbeeld.

Wij moeten Hem volgen in het lijden. Maar er is ook hoop in het lijden door het perspectief voor de eeuwigheid. Dan is het geloof volwassen geworden. Verder beschrijft Petrus Jezus als de Hoeksteen (hoofdstuk 2) en als de Opperherder (hoofdstuk 5).

In de tweede brief komen problemen in de gemeente, door dwaalleer aan de orde. Jezus is de bron van kennis. Petrus kijkt ook verder: Jezus komt in Majesteit als verheerlijkte Christus. Bij de wederkomst zal iedereen Hem zien. Maar God is geduldig; Hij wil niet dat mensen verloren gaan. De vervulling komt wel. Je ziet steeds meer van Jezus door de innerlijke band van liefde met Jezus door het geloof.

Voor Johannes kijken we naar zijn evangelie, naar drie brieven en naar de Openbaring. Deze boeken zijn veel later geschreven. Het beeld van Jezus wordt aangevuld. We zien bij Johannes veel nadruk op de goedheid van Jezus, de Zoon van God. Johannes is de discipel die Jezus liefhad. Hij is een jonge discipel en boezemvriend. Toch is er ook een zekere afstand. We lezen b.v. in Openbaring 1 dat Johannes als dood was bij het zien van Jezus.

Johannes beschrijft Jezus als het Vlees geworden Woord van God. Hij toont dat Jezus de Christus is, om de Vader te laten zien. Letterlijk staat er “De Zoon heeft de Vader geëxechetiseerd” (Joh. 1 : 18). Joh. 3 : 16 is de bekendste tekst uit de Bijbel. Het gaat over de Zoon die vrijwillig gaat.

Ook in de brieven van Johannes zie je de groei in het geloofsleven, wat b.v. uitgedrukt wordt in: “Later herinnerden zij het zich”. Een kerntekst na de uitspraak van Thomas “Mijn Here en mij God” is “Zalig wie niet zien en toch geloven” (Joh. 20 : 31),

“opdat gij gelooft dat Jezus de Christus is en gelovende leven hebt.”

De tekenen in het evangelie laten zien dat Jezus de Zoon van God is. B.v. de genezing van de blindgeborene in Joh. 9: “Opdat Gods daden openbaar worden”. Dat leidt tot de uitspraak: “Deze mens moet wel een profeet zijn” en vervolgens tot de vraag “Geloof je in de Zoon van God?” Dat is de bedoeling van het evangelie. Er is echter ook afwijzing b.v. bij de man in Bethesda. Ook de “Ik ben” uitspraken laten zien wie Jezus is. Dat verwijst naar de naam Jahwe, b.v. via de weg, de waarheid en het leven. De visie van Johannes is breed. Een voorbeeld daarvan is Joh. 8 : 54 – 58, waar Jezus zegt: “De Vader eert Mij. Abraham verlangde naar Christus. Voor Abraham geboren was, ben Ik.” Johannes laat de Zoon van God zien.

Ook de menselijke kant van Jezus komt aan de orde wanneer Hij moe is of verdriet heeft.

In Joh. 14 – 16 wordt de eenheid met de Geest beschreven. Dat duidt duidelijk op de Goddelijke drie-eenheid. Johannes is de discipel die Jezus liefheeft. Ook in de brieven komt dat naar voren. Kernwoorden zijn Licht, Liefde en Leven. De nadruk ligt op de Godheid van Jezus en dat wij moeten blijven in de liefde. Johannes gaat in tegen de dwaalleer dat Jezus niet God zou zijn.

Het boek Openbaring is een apocalyptisch boek. Daar wordt getoond dat Jezus barmhartig is. Hij is de Overste, de Leeuw, maar tegelijkertijd ook het Lam. En verder nog de blinkende Morgenster. Verteld wordt dat Jezus de geschiedenis tot zijn doel brengt.

De visie van Johannes en Petrus over Jezus is dat Hij de Zoon van God is en dat Hij één is met de Vader en de Geest. Dat mag ook onze visie worden. En dan mogen wij één zijn met Jezus.

Enkele lijnen naar het Oude Testament dat wordt op verschillende plaatsen geciteerd, bijvoorbeeld:

- Over Johannes de Doper wordt de profeet Maleachi aangehaald.
- Verschillende kruiswoorden komen uit het Oude Testament, b.v. de Psalmen.
- Jezus wordt de Hoeksteen genoemd.

De woorden worden gestaafd uit het Oude Testament. Er zijn eigenlijk weinig lijnen naar andere Nieuw Testamentische boeken. Er zijn natuurlijk wel overeenkomsten. B.v. de beschrijving van de Dienstknecht uit Filip. 2. Verder is overeenkomst van 2 Petrus met de brief van Judas. In het Nieuwe Testament zien we een eenheid over Christus, die gekomen is en die komt. We zien geloofsgroei in de geschriften. Ook wij mogen zien op het Lam, Jezus, van wie we eeuwige vreugde verwachten.

Na de pauze worden een aantal aspecten aan de hand van enkele vragen nader uitgewerkt.

1. Is de band met Jezus, zoals de discipelen hadden voor ons onbereikbaar? Historisch is het bijzonder dat de discipelen persoonlijk geroepen waren. Zij hebben Hem gezien, gehoord, getast. Zij waren de oor- en ooggetuigen. Maar de aardse/lichamelijke band eindigt. De geestelijke band blijft bestaan. Het was voor de discipelen beter dat Jezus weggaat, want dan komt de Heilige Geest. Paulus heeft als een ontijdig geborene ook Jezus gezien.

De band van het geloof hebben we allemaal.

2. Aan de belijdenis dat Jezus God is, wordt getwijfeld. Welke argumenten kun je aanvoeren?
Het belangrijkste is dat Jezus opgestaan is. Dat heeft Hij bewezen via de verschijningen, maar niemand heeft de opstanding zelf gezien.
Historisch is Jezus wel bekend. Ook uit niet gelovige geschriften. Maar de Joden hebben de opstanding ontkend.
Voor de mensen die de beschrijvingen van de evangeliën geloven, is het ook plausibel dat Jezus echt is opgestaan. Dat Hij het Zelf deed is het bewijs dat Hij de Zoon van God is.
3. Is uit het leven van Petrus en Johannes en de herscheppende kracht van de Geest een Troost boodschap in 2020 te halen? In de brieven komen ook allerlei praktische zaken aan de orde. Petrus is de bekendste van de twee, doordat hij vaak “haantje de voorste” was. Hij valt wel in zonde maar wordt ook weer aangenomen. Johannes was veel meer stabiel.
Ook in Handelingen zien we de groei bij Petrus, b.v. bij Cornelius. We zien dat Petrus steeds weer geheiligd moet worden. Dat komt ook naar voren bij een botsing tussen Petrus en Paulus over de omgang met niet-besneden Christenen uit de heidenen. Het karakter van een persoon werkt soms tegen, maar soms mee in het geloof.
We blijven afhankelijk van Jezus. In de geestelijke groei, moet het eigen ik sterven. We moeten bij het Woord blijven. Dat hebben we ook als kerken nodig.
4. Hoe zit met Petrus als de sleutel bewaarder, waar de Paus zich op beroept?

De vraag wie Jezus is, was gesteld in het Grieks-heidense gebied ten noorden van Israël. Na de belijdenis van Petrus, zegt Jezus dat de gemeente wordt gebouwd op deze Petra, wat rots betekent, maar het gaat dan om die belijdenis. Deze verantwoordelijkheid is gegeven aan de kerkenraad via Woord en tucht.

5. Waarom is het evangelie van Johannes zo anders dan de andere drie? Johannes begint met “Het Woord”. De anderen beginnen met de geschiedenis. Johannes gaat in op dwaalleer uit de gnostiek. Zijn evangelie gaat om Jezus, mens en God! Het lichaam is, naast de ziel, daarbij ook waardevol: het wordt gezaaid, veranderd en opgewekt op de jongste dag.

Aan het eind van de avond zingen Psalm 23 : 1 en 3. Waarna ds. T. Wijnsma voorgaat in gebed.

Boekbespreking

Mijn moeder, elf miniaturen met persoonlijke herinneringen

In het voorjaar verscheen bij uitgeverij “De Banier” bovengenoemd boekje. Het gaat over diverse moeders. De band tussen moeder en kind is uniek. Veel volwassenen hebben goede en mooie herinneringen aan hun moeder. Zij nam immers een centrale plaats in bij de opvoeding; zij was het waar je als kind altijd terecht kon omdat haar liefde doorgaans onvoorwaardelijk was. En naarmate mensen ouder worden koesteren ze de herinneringen aan hun moeder.

Prof.dr. J. Waterink schreef ooit eens een boek met de veelzeggende titel “Aan moeders hand, tot Jezus”. In deze bundel lezen we herinneringen van mensen die binnen de gereformeerde gezindte enige bekendheid hebben gekregen. (o.a. ds. J. Westerink). Zij geven een persoonlijke terugblik op wat hun moeder voor hen heeft betekend. Tegelijk biedt deze bundel een inkijkje in het gezinsleven van ongeveer een halve eeuw geleden.

A. Kok

Een lid van een MV vroeg:

Leven we niet in een tijd van grote afval? Men geeft de schuld aan de corona, maar zijn wij het zelf niet die de schuldige zijn? Als we zien hoeveel gemeenten in plaats van de normale twee diensten nu bestaan met één dienst en dan ook nog voor een geselecteerd publiek of digitaal?

Antwoord: Wie de krant bijhoudt heeft al verscheidene reacties kunnen lezen van mensen die hierover verontrust zijn. Is er niet veel slapheid en gebrek aan geestelijke vitaliteit? Zijn wij werkelijk bewogen over Gods zaak die de kerk moet uitdragen? Ik weet dat er ook tal van initiatieven in gemeenten zijn ontplooid. Vooral online is er veel voor en door de leden gedaan. Ik hoor van zondagscholen die online doorgingen. Van uitzendingen op woensdagavond, hetzij een Bijbelstudie of een onderwerp dat actueel is.

Maar u vraagt komen de zondagse kerkdiensten er over het algemeen er niet bekaaid af? Soms kunnen mensen slechts één keer in de twee of drie weken fysiek naar de kerk. En het digitaal luisteren is al met 25% afgenomen. Zou het kerkgebouw niet intensiever gebruikt kunnen worden? Drie of vier diensten zou toch haalbaar moeten zijn? En op de zaterdagavond staat de kerk ook leeg. Zeker dienen we ook met de ventilatie rekening te houden. Maar, als er toch een honger en dorst zou zijn naar het levende Woord, dan zouden er nog wonderen kunnen gebeuren van genade en eer.

Ik las van predikanten die er moedeloos onder worden. Laten we niet vergeten dat

Ds. A.K. Wallet

er ook in de kerk sprake is van individualisme. We horen van kritiek op de overheid, maar dat heerst ook in de kerk. Een gemeente zou meer een eenheid moeten zijn in deze strijd die de coronacrisis teweegbrengt en die veel van predikanten vraagt.

Voor predikanten moet ook in deze tijd zoveel anders gebeuren, dan het geregelde werk dat hij eerder gewoon was. Er mag vanuit de gemeente wel veel gebed zijn voor voorgangers en kerkenraad.

Bovenal laten we ons laten leiden door de Koning van de kerk, Christus. 'Ga en werk heden in Mijn wijngaard, 'zo spreekt Hij. Houd moed, Hij is getrouw de bron van alle goed. Zolang er nog mensen verloren gaan, roept ons de Goede Herder om verloren schapen in en buiten de kerk te zoeken. Zien we de vijand wel voldoende?

Ik moet denken aan 1 Samuël 14. De vijand ligt gereed om Israël aan te vallen. Maar hoe is de houding van het volk? Velen zijn al naar huis gegaan en koning Saul zelf zit onder een granatenboom te Migron. De vijand was er, maar wapens hebben ze niet maar nog veel minder geloofskracht. Vele haken af. Maar wat gebeurt er? Jonathan gaat samen met zijn wapendrager een afdeling van het leger der Filistijnen tegemoet. Hoe? In de kracht van de Heere." De Heere kan ook door weinigen verlossen."

Het is het begin van de Overwinning. Een spoorslag voor ons? Staat op en strijd de goede strijd. Er zal verlossing komen, Zijn goedheid is zeer groot.

